

Förslag till höjning av VA-taxa 2026

Förslag till beslut

Kommunförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsutskottet föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Höja befintlig VA-taxa med 14% från 2026-01-01.

Ärendet i korthet

Ärendet avser höjning av befintlig VA-taxa för 2026.

Förvaltningens övervägande

2025 budgeterades med ett underskott på 1 500 tkr i VA-verksamheten. Arbetet med att ta fram den nya VA-taxan hade initialt som målsättning att den skulle kunna vara på plats 1/7-2025 och att intäkterna under andra halvåret då skulle bidra till att täcka det budgeterade underskottet.

Den nya taxan har dock blivit rejält försenad pga. att Lantmäteriet inte levererat det underlag som krävs för att kunna utveckla taxan att omfatta även dagvattentjänsterna. Förvaltningens bedömning är att den nya taxan kan komma på plats tidigast 1/4-2026 vilket ställer VA-verksamheten inför rejäla utmaningar för att få ihop budgeten för 2026.

Utifrån utfallet i augusti 2025 så kommer taxeintäkterna under helår 2025 att vara ungefär 3 570 tkr lägre än i budget och verksamheten totalt ser ut att hamna på ett underskott på ca 2 000 tkr.

Under 2026 så kommer avskrivningar och finansiella kostnader att vara 10 887 tkr vilket är en stor del av den totala VA-budgeten. Enligt den investeringsplan som finns för 2026-2036 så skall VA-verksamheten investera 140 300 tkr vilket kommer att innebära stora ökningar i kostnader för avskrivningar och internränta de kommande åren. För att kunna hantera detta behöver VA-verksamheten kunna fondera medel för att kunna ta kostnaderna för dessa investeringar.

Höja befintlig taxa från 2026-01-01 med 14% ger detta resultat:

Gamla taxan (jan-april): 10 353*1,14=11 802 tkr

Nya taxan (maj-dec): 26 000 tkr

Totala intäkter 2026: 37 802 tkr

37 802 tkr-2 000 tkr (underskott 2025) ger 35 802 tkr på helår för 2026 vilket ger ett överskott på 784 tkr enligt den budget vi har lagt för 2026.

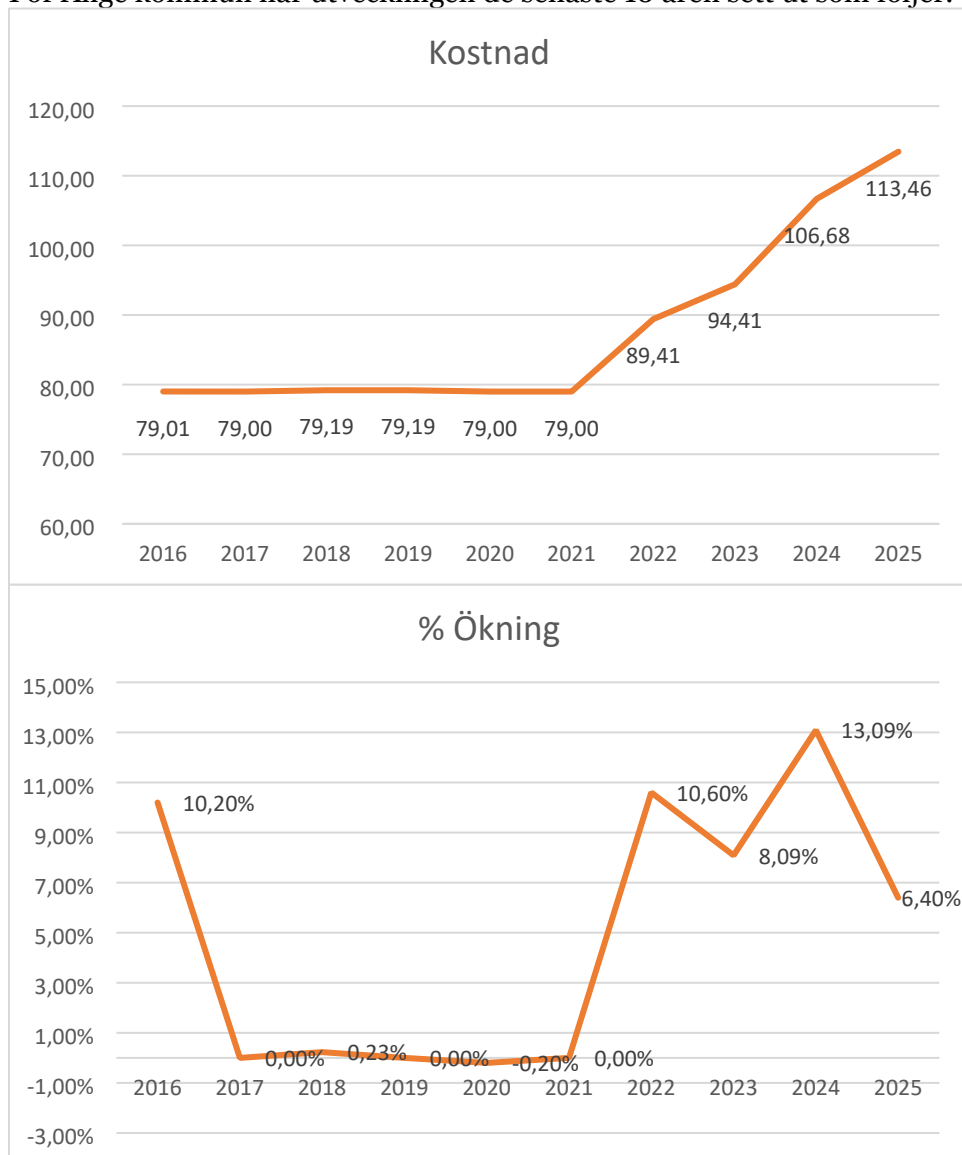
För ett småhus/villa innebär detta en ökad månadskostnad på 128 kr.

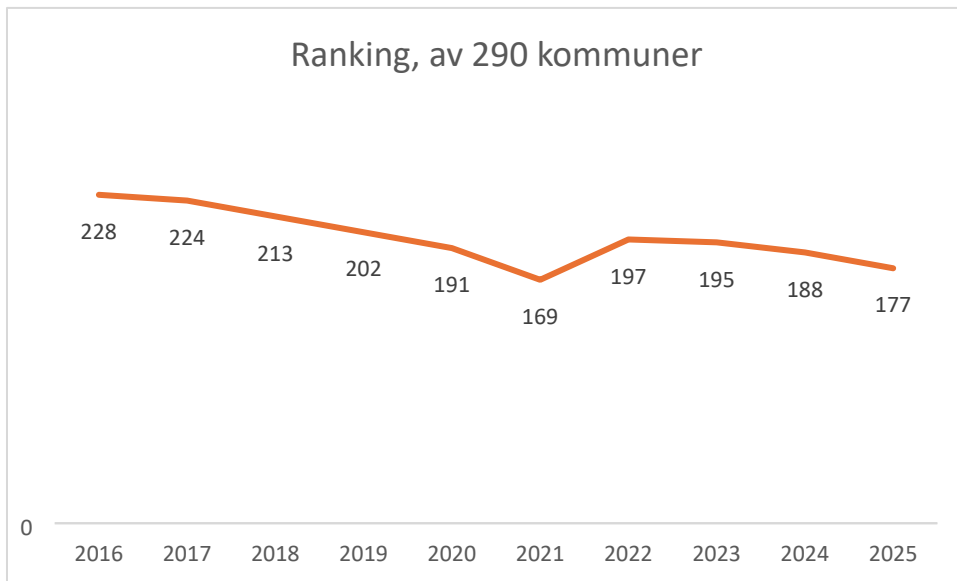
För att sätta den föreslagna höjningen i perspektiv redovisas nedan uppgifter från Nils Holgerssongruppens rapport.

I rapporten "förflyttas" en bostadsfastighet genom landets samtliga 290 kommuner för att jämföra kostnader mellan kommuner och redovisa skillnader mellan olika kommuner.

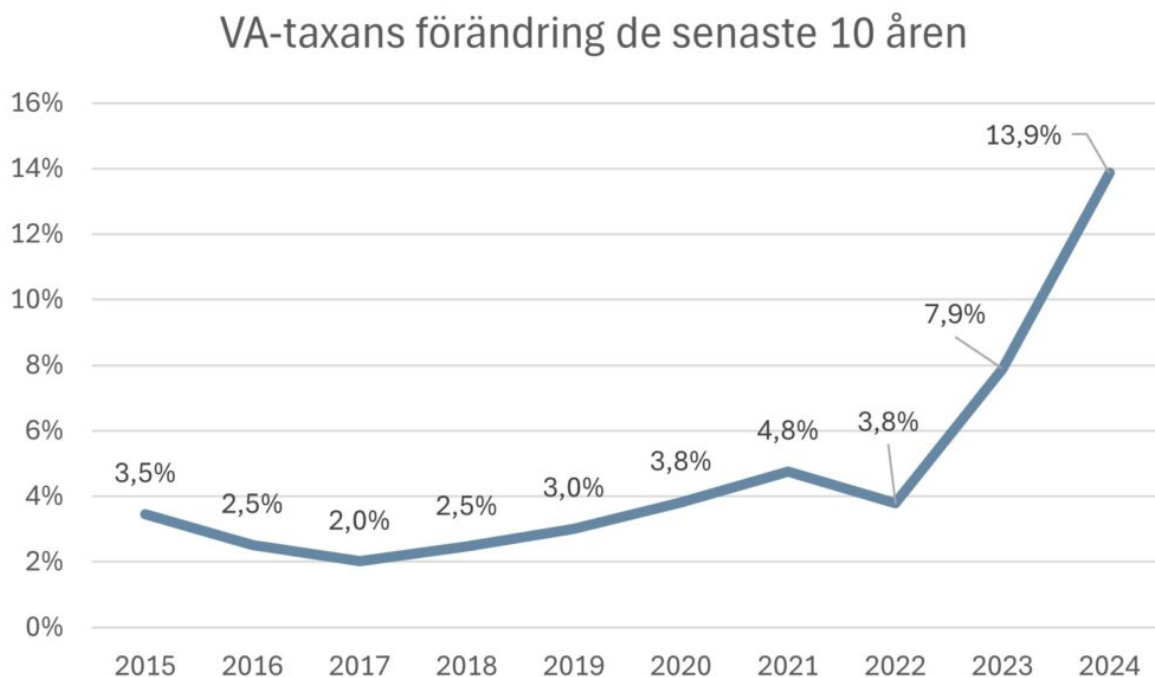
Beskrivningen av Nils Holgersson-husets vattenförbrukning beräknas till 2 000 kubikmeter vatten fördelat på 15 lägenheter på 67 kvadratmeter i medeltal.

För Ånge kommun har utvecklingen de senaste 10 åren sett ut som följer.

Motsvarande utveckling för riket är som följer enligt samma rapport.

Drastiska avgiftsförändringar kan observeras för flera av kommunerna. Det gör att VA-taxan kan uppfattas som ryckig, vilket beror på en kombination av kommunernas planering och regleringen av branschen. Ur ett konsumentperspektiv är det en fördel om prisutvecklingen är mer förutsägbar.

Ånge kommuns vision

Vi är en plats för alla, med närhet till natur och gemenskap. Här ger näring och engagemang kraft till en levande bygd.

Fokusområde Hållbar vardag

En självfinansierad och funktionell VA-verksamhet är förutsättningen för en hållbar kommun och en möjlighet för tätorterna att fortsätta växa och möta morgondagens behov.

Fokusområde Hållbar hälsa

Ärendet har ingen bärighet på hållbar hälsa.

Fokusområde Hållbar gemenskap

Möjligheten att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen innebär en ökad attraktivitet för tomter för nybyggnationer. Det på sikt kan göra kommunen mer attraktiv för inflyttning. En hållbar VA-verksamhet enligt de självfinansieringskrav lagen ställer är därför en förutsättning för ett framtida förvaltande.

Fokusområde Hållbar kompetens

Ärendet har ingen bärighet på hållbar kompetens.

Fokusområde Hållbar natur

Ärendet har ingen bärighet på hållbar natur.